

Flere høyvekstbedrifter, raskere omstilling og økt verdiskaping - tiltak

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning/akademia og kapital for å utvikle fremtidens næringsliv.

Norge står foran store og langsiktige omstillingsbehov. Økende geopolitisk uro og sikkerhetstrusler, klimaendringer og nødvendige utslippskutt, en aldrende befolkning og press på helsevesenet. Samtidig taper vi innovasjonskraft sammenlignet med Norden. Skal vi lykkes i omstillingen og opprettholde dagens velferdsnivå, må vi ha en like offensiv forsknings-, innovasjons- og næringspolitikk som de landene vi konkurrerer med i internasjonale markeder.

For å utvikle flere høyvekstbedrifter og omstille industrien over hele landet, som gir flere arbeidsplasser og økt verdiskaping, trengs:

- Et effektivt og helhetlig innovasjonssystem fra FoU, til oppstart, skalering og eksport
- Mer samarbeid i Norden, Europa og med allierte
- Et innovasjonsfremmende skattesystem.

Et effektivt og helhetlig innovasjonssystem fra FoU, til oppstart, skalering og eksport

Innovasjonsselskapene bistår næringslivet med å utvikle ideer fra forskning, oppstartsbedrifter og eksisterende næringsliv, som enten fører til vekstbedrifter, eller at nye ideer tas i bruk av og omstiller industrien. Innovasjonsselskapene bistår bedriftene uavhengig av hvor de er på sin vekstreise og jobber gjennom hele verdikjeden fra FoU, til oppstart, skalering og eksport ved å tilby det alle bedrifter som vokser og innoverer trenger: *Kunnskap, kompetanse, kapital og kunder*. For å sikre tempo og fremveksten av nytt næringsliv, er det avgjørende med et effektivt og helhetlig innovasjonssystem hvor alle leddene i verdikjeden fungerer, ellers stopper innovasjonen opp.

Et effektivt innovasjonssystem - størst mulig effekt av hver krone brukt

- Innføre tydelige oppdrag og roller mellom virkemidler i hele verdikjeden, slik at alle ledd dekkes, løser definerte oppgaver og bedriftene opplever et koordinert system
- Utnytte eksisterende innovasjonsinfrastruktur/økosystem, fremfor å bygge opp parallelle strukturer i virkemiddelapparatet
- Utforme en nasjonal strategi for innovasjonsselskapenes bidrag i å utvikle vekstbedrifter og økt verdiskaping med et tydelig mandat og mål for samfunnsbidraget
- Virkemidler må tilrettelegge for nasjonalt samarbeid på tvers av innovasjonsselskapene, for å kunne gi bedrifter tilgang på best mulig kompetanse uavhengig av deres lokasjon
- Virkemiddelapparatets oppdragsbrev og rapportering må i større grad måle bidrag til verdiskaping og samfunnsøkonomisk effekt fremfor gjennomførte aktiviteter
- Innføre nasjonale føringer som gir innovasjonsselskapene kostnadsdekning i programmene (kommersialisering fra forskning, inkubasjon, testfasiliteter og klynger).

Et helhetlig innovasjonssystem fra FoU, til oppstart, skalering og eksport

- Øke bruken av innovative offentlige anskaffelser og sikre oppstartsbedrifter inngang til offentlige kontrakter
- Etablere et offentlig næringsrettet forskningsfond som finansieres med en andel av utbyttet fra de statseide selskapene, for å øke næringslivets investeringer i FoU

- Øke offentlige FoU-investeringer til 1,25 prosent av BNP frem til 2030, for å nå målet om 3 prosent av BNP i samlet FoU
- Styrke virkemidler som mobiliserer bedrifter til økt forskningsbasert innovasjon, som f.eks. FORREGION
- Styrke satsingen på kommersialisering fra forskning for å utvikle flere høyvekstbedrifter
- Styrke Inkubasjonsprogrammet for å utvikle oppstartsbedrifter og omstille industrien
- Etablere nasjonale konsortier/landslag på tvers av innovasjonsselskapene innen områder som forsvar og sikkerhet, havnæringer, helse, agritech, romfart og kommersialisering fra forskning
- Tilføre de statlige investeringsselskapenes fond-i-fond mandater frisk kapital, både for å tette gapet for risikokapital til oppstartsbedrifter og for å bygge kompetente fondsmiljøer
- Testfasiliteter, både eksisterende og nye, må styrkes for at bedrifter skal få nye løsninger raskere ut i markedet
- Styrke klyngene for skalering og omstilling, herunder sikre bærekraftig finansiering av de modne klyngene og gi dem en tydelig rolle som operative partnere i nasjonale strategier.

Mer samarbeid i Norden, Europa og med allierte

Økt samhandling på tvers av Norden gjør oss sterkere når vi skal ut og konkurrere i internasjonale markeder. Samarbeid med EU og våre allierte styrker vår evne til å håndtere felles utfordringer.

- Harmonisere rammebetingelser og virkemidler for entreprenørskap og innovasjon tilsvarende land i Norden og Europa for at flere skal velge å starte og skalere bedrifter i Norge
- Stimulere til tettere samarbeid på tvers av innovasjonssystemene i Norden, f.eks. gjennom å etablere programmet Ignite Norway etter modell fra Ignite Sweden, for å koble oppstartsbedrifter med næringslivet og offentlig sektor på tvers av landegrensene
- Norge må delta fullt ut i EUs konkurranseevnefond og Horisont Europa
- Sikre nasjonal medfinansiering av EU-program som *European Space Agency Business Incubation Centre* (ESA BIC Norway) og *The Digital Europe Program* (DIGITAL) for at norske FoU-aktører kan delta i EU-samarbeid på like vilkår som europeiske aktører
- Sikre nasjonal medfinansiering av *Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic* (NATO DIANA) for å styrke forsvarsevnen og utvikle selskaper innen militære og sivile teknologier.

Et innovasjonsfremmende skattesystem

Skattepolitikken må bidra til å tiltrekke kompetanse, utløse mer privat kapital og avlaste risiko samt gjøre det lettere å starte, eie og skalere kunnskapsintensive bedrifter i Norge.

- Gjennomføre et bredt skatteforlik som sikrer forutsigbarhet og vekst for næringslivet
- Utvide rammene for opsjonsskatteordningen, slik at oppstarts- og vekstselskaper lettere kan tiltrekke seg og beholde spisskompetanse - også fra utlandet
- Skjerme gründere fra formuesskatten i oppstartsfasen, for å få flere til å satse og bli i Norge
- Innføre unntak fra utflyttingsskatten for utenlandsk arbeidskraft som kommer til Norge, for at skatten ikke skal være en barriere for rekruttering av spisskompetanse. Fjern betingelser som begrenser bevegelsesfriheten til norske gründere
- Skatteinsentivordningen (Kapitalfunn) bør forenkles og utvides for å få flere engleinvestorer til å investere i selskapers aller tidligste fase.